

Helyzetkép

2013. december – 2014. január

Gazdasági növekedés

A világgazdaság – előzetes adatok szerint – a múlt évben 3%-kal bővült, amely alig maradt el az előző évi 3,1%-os növekedéstől. A globális gazdaság tehát elfogadható mértékben fejlődött, azzal a sajátossággal, hogy a korábbi évektől eltérően a fejlett országok – egyébként alacsony – növekedési dinamikája valamelyest gyorsult, míg a fejlődőké – az érintett országok többségében átmenetileg – némileg lassult. *Az Európai Unió gazdasága a múlt év egészében stagnált*, 0,1%-kal bővült, míg *az eurózónáé* 0,5%-kal *szűkült*. Az éven belül élénkült a gazdaság: a 28 tagország bruttó hazai terméke a negyedik negyedévben 0,4%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 1,1%-kal a megelőző év azonos negyedévéhez viszonyítva. Az utolsó negyedévben az eurózána is bővült: az előző negyedévhez képest 0,3%-kal, az egy évvel korábbihoz viszonyítva 0,5%-kal.

Az eurózána – és az Európai Unió – meghatározó gazdasága, Németország is gyorsított a múlt év folyamán: a negyedik negyedévben 0,4%-kal emelkedett a GDP az előző negyedévhez, és 1,4%-kal az előző év utolsó évnegyedéhez képest. A múlt év egészében 0,4%-kal bővült a német gazdaság. A negyedik negyedévben a francia gazdaság is bővült: az előző negyedévhez képest 0,3%-kal, a megelőző év azonos időszakához képest pedig 0,8%-kal; ugyanakkor a múlt év egészében mindössze 0,2%-kal nőtt a GDP. Az olasz gazdaság éppen kikerült a recesszióból: a negyedik negyedévben az előző negyedévhez mérten 0,1%-kal nőtt a bruttó hazai termék, ugyanakkor az előző év azonos időszakához képest 0,8%-kal csökkent. Hasonló helyzetben volt a spanyol gazdaság: a negyedik negyedévben 0,2%-kal emelkedett a GDP az előző negyedévhez képest, és 0,2%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva; a múlt év egészében érzékelhetően, 1,2%-kal visszaesett a bruttó hazai termék. Az Európai Unió negyedik meghatározó – saját valutával rendelkező – gazdasága viszonylag gyorsan bővül; Nagy-Britannia bruttó hazai terméke 0,7%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 2,7%-kal az előző év azonos időszakához képest, míg a múlt év egészében 1,9%-os volt a növekedés.

Az eurózána ötödik legnagyobb gazdasága, a holland mindkét megfigyelt egybevetésben 0,7%-kal bővült, míg a múlt év egészében 0,8%-kal visszaesett. A belga gazdaság 0,5%-kal bővült az előző negyedévhez, és 1%-kal az egy évvel korábbihoz képest, míg a múlt év egészében szerény ütemben, 0,2%-kal emelkedett a GDP. Ausztria gazdasága a negyedik negyedévben

éppen az eurózóna átlagának megfelelően bővült, a két relációban 0,3%-kal, illetve 0,5%-kal; ugyanakkor a múlt év egészében is nőtt a bruttó hazai termék, 0,3%-kal. A finn gazdaság zsugorodott a negyedik negyedévben: az előző negyedévhez képest 0,3%-kal, az egy évvel azelőttihez viszonyítva pedig 0,5%-kal. A két eurózónán kívüli észak-európai ország közül Svédország gyorsan fejlődik: a GDP 1,7%-kal nőtt negyedéves, és 3,1%-kal éves összehasonlításban, míg a múlt év egészében 1,5%-kal bővült a gazdaság. Dániában az előző évnegyedhez viszonyítva 0,5%-kal visszaesett, míg az egy évvel korábbihoz képest 0,6%-kal nőtt a GDP.

A dél-európai országok láthatóan nehezen lábálnak ki a válságból. A negyedik negyedévben Cipruson volt a legmélyebb a recesszió: 1%-kal esett vissza a bruttó hazai termék az előző negyedévhez, és 5,3%-kal a megelőző év utolsó periódusához viszonyítva. Görögországban csupán a recesszió mélysége csökkent: a tavalyi utolsó negyedévben 2,6% volt a zsugorodás mértéke az egy évvel korábbihoz képest. Portugáliában növekedésnek indult a gazdaság: az előző negyedévhez képest 0,5%-kal, az egy évvel azelőttihez viszonyítva 1,6%-kal bővült a GDP. A közép-európai eurózóna tagok közül Szlovénia túljutott a recesszió: a negyedik negyedévben 1,2%-kal nőtt a bruttó hazai termék az előző negyedévhez, és 1,9%-kal a megelőző év azonos időszakához képest. Szlovákiában a korábbi időszakhoz képest szerényebb dinamikával bővült a gazdaság: 0,4%-kal az előző negyedévhez, és 1,3%-kal a 2012. év azonos negyedévéhez képest. Az euróövezethez tartozó Észtország gazdasága a korábbi gyors növekedés után stagnáló állapotba került: 0,1%-kal esett vissza a GDP az előző negyedévhez, és 0,2%-kal a négy negyedévvvel korábbihoz viszonyítva. A másik két balti ország gazdasága változatlanul dinamikusán bővül. Az idei évtől már eurót használó Lettországon 0,7%-kal nőtt a GDP az előző negyedévhez, és 3,6%-kal az egy évvel korábbihoz képest, míg Litvániában 1,2%, illetve 3,3% volt a két azonos összehasonlítású adat. A cseh gazdaság a hosszabb recesszió után növekedést mutat: a bruttó hazai termék jelentősen, 1,6%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 0,8%-kal a megelőző év azonos időszakához képest. Lengyelországban továbbra is viszonylag stabil a fejlődés dinamikája: 0,6%-kal, illetve 2,2%-kal bővült a GDP a két vizsgált relációban. A Balkán térségében a román gazdaság dinamikusán fejlődik: a negyedik negyedévben 1,5%-kal nőtt a bruttó hazai termék az előző negyedévhez, és – az Európai Unióban a legnagyobb dinamikával – 5,1%-kal az előző év azonos negyedévéhez képest. A bolgár gazdaság ennél lényegesen szerényebb ütemben bővült: 0,3%-kal, illetve 1,2%-kal nőtt a teljesítménye a két megfigyelt viszonyításban. A horvát gazdaság recesszióban van: 1,2%-kal esett vissza a GDP az egy évvel korábbihoz képest.

Mint az elmúlt három évben tapasztalható volt, ezúttal is ***jelentősen elmaradt az Európai Unió növekedése a fejlett gazdaságok bővülésének dinamikájától.*** Az Amerikai Egyesült Államok bruttó hazai terméke a múlt évben 1,9%-kal bővült az előző évi 2,8%-ot követően, de ezen belül a negyedik negyedévben a növekedés 0,8%-os volt az előző negyedévhez, és 2,7% a megelőző év azonos időszakához képest. Japánban az előző évi szintet tartotta a gazdaság: a 2012. évi 1,4%-ot követően 1,5%-kal emelkedett a GDP, a negyedik negyedévben pedig 0,3%-os, illetve 2,7%-os ütemet regisztrált a statisztika a két megfigyelt relációban. Ausztráliában 2,4%-kal, Kanadában és Svájcban egyaránt 2%-kal bővült a múlt évben a gazdaság teljesítménye. A feltörekvő gazdaságok közül a világgazdaságban a legnagyobb aggodalmat már két éve a kínai

növekedési ütem fenntarthatósága váltja ki. E tekintetben a múlt évben nem történt változás, a kínai bruttó hazai termék 7,7%-kal nőtt az előző évhez képest. Indiában bekövetkezett bizonyos lassulás, mivel az előző három évben mért 11%-ot, 7,9%-ot, illetve 4,9%-ot követően a tavalyi bővülési ütem – még mindig tekintélyesnek számító – 4,4% volt. Az orosz gazdaságban is lassult a növekedés dinamikája: az előző két évben regisztrált 4,3%-ot, valamint 3,4%-ot követően csupán 1,3%-kal emelkedett a bruttó hazai termék. Mexikóban is lassult a tempó: az előző két évben mért 4%, illetve 3,9% után a múlt évben csak 1,1%-kal nőtt a gazdaság teljesítménye. Braziliában az előző évi 1% után tavaly 2,3%-kal, Koreában a 2012. évi 2%-ot követően 2,8%-kal nőtt a GDP.

A magyar gazdaság a legfrissebb statisztikai adatközlés alapján növekedésnek indult. A KSH gyorsbecslése szerint a bruttó hazai termék – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – a negyedik negyedévben 0,6%-kal nőtt az előző negyedévhez, nyers adatok szerint 2,7%-kal, míg szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok alapján 2,8%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A GDP a múlt évben 1,1%-kal nőtt a megelőző évhez viszonyítva. A látszólag pozitív adat ugyanakkor nem túl kedvező szerkezetet rejt magában. A növekedés főképp a mezőgazdaságnak köszönhető, mivel az előző igen rossz év után kiváló volt a termés. Több éves recessziót követően érzékelhetően nőtt az építőipar teljesítménye, amely főként az uniós forrásokból finanszírozott projektek felgyorsult megvalósításának a következménye, míg a magánberuházások továbbra is mélyponton vannak. Harmadik tényező a járműipar dinamikus fejlődéséből adódó növekedés az ipar hozzáadott értékében. Ugyanakkor a negyedik negyedévi GDP bővülés csupán azt jelenti, hogy a gazdaság elérte 2011 azonos negyedévének szintjét, mivel az előző év utolsó negyedévében éppen 2,7%-kal esett vissza a bruttó hazai termék. A múlt év egészére vonatkozó gazdasági teljesítmény nem érte el a két évvel korábbi szintet sem, mivel tavalyelőtt a GDP 1,7%-kal csökkent. Nem túl biztató, hogy **a magyar gazdaság teljesítménye az elmúlt három évben összességében csupán 1%-kal nőtt.**

Az idei kilátások nagymértékben függenek export piacaink felvevő képességétől. A jelenlegi prognózisok ebből a szempontból biztatóak. Ugyanakkor kockázatot jelent a szakszerűnek nagy jóindulattal sem minősíthető monetáris politika, amely a kamatsökkentési ciklusával – úgy tűnik – átlépte a piacok számára tolerálható szintet, így a hazai fizetőeszköz jelentős gyengülése következett be, és nem látható, hogy a jegybank képes-e, illetve hajlandó-e számolni a realitásokkal. Kockázatot jelent a költségvetési politika erőteljes lazítása, amely komolyan veszélyezteti az államháztartás stabilitását, ezáltal a gazdaság normális működését. **A legfőbb kockázat ugyanakkor a kormányzat konfrontatív, dilettáns gazdaságpolitikája, amely most hangsúlyozottan arra koncentrál, hogy az energetikai – és esetleg több más – ágazatot állami kézbe vegyen.** Félő, hogy az ún. rezsiharc átlépi a racionalitás kereteit. Valóságos növekedési fordulathoz érdemben változó gazdaságpolitikára van szükség.

Az Eurostat közzétette az Európai Unió 2011. évi regionális GDP adatait. /A nemzeti számla számítások menetéből következően a területi adatok viszonylag nagy késéssel állnak rendelkezésre./ A most publikált adatok bemutatják az Európai Unió – a 2 horvát régiót is beleszámítva – 272 ilyen szintű területi egységének egy főre jutó bruttó hazai termékét az uniós átlag arányában, egyben – a szokásoknak megfelelően – közli a régiók rangsorát. A sorrendben

az előző évvel megegyezően London, Luxembourg, Brüsszel és Hamburg áll az első négy helyen, míg az ötödik helyre Pozsony került fel. Az első 20 régió között van Prága is, 9 másik fővárossal együtt. Megjegyzendő, ha Budapest önálló régiót alkotna, akkor csupán a 21-30. helyek egyikét foglalhatná el. Ami ennél sokkal kedvezőtlenebb, hogy **a 7 magyar régióból 4 tarozik a rangsor utolsó 20 területi egységéhez**, Észak-Magyarország pedig az utolsó tízhez, sőt a 2010. évi 261. helyről a 264. helyre került. /Valójában egy hellyel került hátrább, mert a 2011. évi adatok először mérik a horvát régiók gazdasági teljesítményét./ Az utolsó tíz helyen a magyar régió kivül csak 5 bolgár és 4 román régió van, míg az utolsó 20 helyen 6 román, 5-5 bolgár és lengyel régió, valamint Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld és Dél-Dunántúl található. A 2012. évi adatok alapján a regionális rangsor feltehetően ennél is kedvezőtlenebb számunkra.

Foglalkoztatottság, keresetek

A múlt év látványos eredményeket mutatott a foglalkoztatási statisztikában és stagnálást a munkaerőpiacon. A közmunkások immár 200 ezer főt meghaladó létszáma azt jelenti, hogy az intézményi statisztikában szereplő alkalmazotti létszám 7,5%-át a közmunkások teszik ki. A másik sajátosság, hogy **a mintegy 300 ezer külföldön dolgozó magyar munkavállaló egyharmadát, 100 ezer főt hazai foglalkoztatottnak tekinti a munkaügyi statisztika.** Az állami munkaügyi szolgálat nyilvántartásában folyamatosan csökken a munkanélküliek száma, amely a közmunkások felduzzasztott létszámán kívül a munkanélküliek számára nyújtott ellátások rendkívül rövid időtartamára vezethető vissza. A tartós munkanélküliek megszakítják a kapcsolatot a munkaügyi szervezettel, mivel nem számíthatnak semmilyen ellátásra, az állami munkaügyi szervek pedig ezeket az állásnélkülieket már nem tartják nyilván munkanélküliként.

A KSH mintavételes lakossági adatfelvétele szerint a **foglalkoztatottak száma** a múlt év november és az idei január közötti három hónap átlagában 4 030 ezer fő volt, 175 ezer fővel, 4,5%-kal több volt, mint egy évvel korábban. Négy évvel korábban a munkaerő-felvétel szerint a foglalkoztatottak száma 3 750 ezer fő volt. A tavalyi negyedik negyedévben a foglalkoztatottak statisztikájában 99 ezer külföldön munkát vállaló személy szerepelt. A november-januári trimeszter középső hónapjában a közfoglalkoztatottak száma 203 ezer fő volt, míg 2009 decemberében csupán 65 ezer fő. A különbség döntő része tehát a külföldön dolgozók számában és a közmunkások meglepő módon emelkedő számában kereshető. Ha figyelembe vesszük azt a 99 ezer külföldön dolgozót, aki szerepel a hazai foglalkoztatottak statisztikájában, és a közmunkások számának négy évvel korábbihoz viszonyított 138 ezer fős emelkedését, akkor a foglalkoztatottak legutóbb megfigyelt létszáma mindössze 43 ezer fővel, azaz a mintavételes felvétel módszertanából eredően hibahatáron belül haladta meg a négy évvel korábbit. A november és január közötti három hónap átlagában a 15-64 éves népesség **foglalkoztatási rátája** 60% volt, 2,9 százalékponttal több, mint egy évvel korábban.

Az **aktív munkanélküliek száma** a november és január közötti trimeszter átlagában 393 ezer fő volt, 94 ezer fővel, 19,3%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A **passzív munkanélküliek**

száma a tavalyi negyedik negyedévben 112 ezer fő volt. A **munkanélküliségi ráta** a november és január közötti három hónapban 8,9% volt, 2,3 százalékponttal kisebb az egy évvel korábnál. A 25 éven aluli fiatalok munkanélküliségi rátája egy év alatt érzékelhetően, 4,2 százalékponttal csökkent ugyan, de így is 24,2%-os, azaz rendkívül magas volt a vizsgált időszakban. A legjobb munkavállalási korúnak tekintett 25-54 évesek munkanélküliségi aránya 7,9% volt, 2,4 százalékponttal kisebb az egy évvel azelőttinél. Változatlanul komoly gond a **tartós munkanélküliség**. Az álláskeresők több mint fele, 53,6%-a egy éve, vagy annál is régebben keresett munkát. A munkakeresés átlagos időtartama jóval meghaladta a másfél évet, a legutóbbi megfigyelt trimeszterben 19,3 hónap volt, egy teljes negyedéssel hosszabb, mint az egy évvel korábban végzett felmérés időszakában.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a **regisztrált álláskeresők** száma január végén 437 200 fő volt, 22 900 fővel, 5,5%-kal több, mint egy hónappal korábban, és jelentősen, 211 300 fővel, 32,6%-kal, azaz csaknem egyharmaddal kevesebb, mint a múlt év első hónapjában. Januárban a foglalkoztatók 32 ezer új álláshelyet jelentettek be, 60,5%-kal kevesebbet, mint egy hónappal, és 55,7%-kal többet, mint egy évvel korábban. A látszólag jelentős ingadozás azt tükrözi, hogy **az új álláshelyek meghirdetése kizárólag a közmunka programok alakulásától függ, és gyakorlatilag nincs kapcsolata a valós munkaerőpiaci folyamatokkal**. Az új álláshelyek több mint kétharmada, 69,8%-a közfoglalkoztatásra irányult, és mindössze 9 700 piaci álláshelyet hirdettek meg. Januárban 53 300 pályakezdő szerepelt a munkanélküliek nyilvántartásában, 2%-kal több, mint az előző hónapban, és 27,7%-kal kevesebb, mint a múlt év első hónapjában. 12,2%-os arányuk így is rendkívül magas, minden nyolcadik munkanélküli számára az első kereső foglalkozás megtalálása is reménytelennek tűnik. Ebben szerepet játszik az is, hogy e munkanélküliek több mint egyharmada, 36,9%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, egyötöde, 19,8%-a szakmunkás bizonyítvánnyal, 37,8%-a érettségivel, és 5,5%-a felsőfokú végzettséggel. Különösen kedvezőtlen, hogy a tankötelezettségi korhatár leszállításának egyenes következményeként a munkanélküliek között megjelentek a 18 éven aluli, általános iskolai végzettséget sem szerzett fiatalok is.

A regisztrált munkanélkülieknek mindössze 13,7%-a, 60 100 fő kapott januárban álláskeresési támogatást. A lényegesen kisebb összegű szociális segélyben az álláskeresők alig háromtizede, 30,3%-a, 132 400 fő részesült, míg **a regisztrációban szereplő munkanélküliek több mint fele, 56%-a – a kormány szociálpolitikai szemléletének pontos tükréeként – teljesen ellátatlanul maradt**.

A téli – vagy valójában a választás előtti – közmunkaprogram eredményeként jelentősen csökkent a regisztrált álláskeresők száma annak ellenére, hogy a munkahelyek száma gyakorlatilag nem nőtt. Még a közmunkában foglalkoztatottak számára is képzési programok indultak, mivel ennyi munkahely szervezési feladatait sem tudta megoldani a kormányzat; ráadásul a tapasztalatok alapján a képzés sem érdemi, így nem nyújt segítséget a későbbi elhelyezkedéshez. A közmunkások számának példa nélküli kiterjesztése ellenére két régióban januárban is meghaladta a munkanélküliségi ráta az országos átlag másfélszeresét, míg két megyében túllépte az országos átlag kétszeresét is, és mindegyik nőtt az előző hónaphoz képest. Észak-Alföldön 17,6%-os volt a munkanélküliségi arány a decemberi 15,4%-ot követően, míg

Észak-Magyarországon a múlt év utolsó hónapjában mért 14,7%-os munkanélküliségi ráta 16,9%-ra emelkedett.

Az év első hónapjában is Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében volt a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, ismét meghaladta a kritikus 20%-ot; a regisztrált 20,6% azt jelentette, hogy minden ötödik aktív korú megyei lakos reménytelenül keresett állást. A munkanélküliek 47 700 fős létszáma 6,2%-kal több volt, mint egy hónappal korábban, és egyharmaddal, 33,3%-kal kevesebb, mint egy évvel azelőtt. A kritikus szint feletti, 20,3% volt a munkanélküliségi arány Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is. A regisztrált munkanélküliek száma 52 700 fő volt januárban, 10,4%-kal nőtt az egy hónappal korábbihoz, és 30,3%-kal csökkent az egy évvel azelőttihez viszonyítva. Somogy megyében a múlt év második felében vált problematikus a foglalkoztatási helyzet; a munkanélküliségi ráta elérte a 17,2%-ot; Hajdú-Bihar megyében 16,6%, míg Nógrád megyében 16% volt a munkanélküliségi arány, és mindhárom megyében nőtt is az előző hónaphoz képest, ugyanakkor – a közmunka program eredményeképpen – jelentősen csökkent az előző januárhoz viszonyítva.

A múlt év decemberében 203 ezer főt alkalmaztak közfoglalkoztatás keretében, két és félszer annyit, 132,5%-kal többet, mint egy évvel korábban. Ennyi közmunkás még soha nem volt egyidejűleg állományban. A múlt év átlagában 129 100 közmunkást foglalkoztattak, egynegyedével, 26,6%-kal többet, mint a megelőző évben. A közfoglalkoztatottak 86,4%-a teljes munkaidőben dolgozott, átlagosan 76 800 forintos bruttó keresettel, amely a jogszabályban meghatározott minimálbérnek kevesebb mint négyötöde, 78,4%-a.

Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint a múlt évben a legalább ötfős vállalkozásoknál, a költségvetési szerveknél és a jelentősebb nonprofit szervezeteknél – a közfoglalkoztatottakat is beleszámítva – 2 699 ezer **fő állt alkalmazásban**, némileg, 0,9%-kal több, mint egy évvel korábban. A közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva az alkalmazottak száma változatlan maradt. A **versenyszférában** – a közfoglalkoztatottakat is beleszámítva – gyakorlatilag stagnált, 0,1%-kal nőtt a létszám az egy évvel korábbihoz, és 0,8%-kal csökkent a két évvel azelőttihez viszonyítva. A **közsférában** – a közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva – 1,6%-kal dolgoztak többen, mint egy évvel, és 0,7%-kal kevesebben, mint két évvel azelőtt. Az igazgatásban és a védelemben jelentősen nőtt a létszám; 2,8%-kal haladta meg az egy évvel, és 3,5%-kal a két évvel korábbit. Az oktatásban ugyanakkor drasztikusan csökkent a létszám: egy év alatt 5%-kal, két év alatt 7,8%-kal. Az egészségügyben 2012-ben 2,7%-kal csökkent a létszám, a múlt évben az államosítás hatásaként 10,4%-kal nőtt a közalkalmazotti státuszban foglalkoztatottak száma.

A nemzetgazdaságban a teljes munkaidőben dolgozók **bruttó átlagkeresete** a múlt évben 230 700 forint volt, 3,4%-kal több, mint a megelőző évben. A versenyszférában 242 200 forint volt az átlagkereset, amely 3,6%-kal haladta meg az előző évit. A költségvetési intézményekben – a közfoglalkoztatottak bérét figyelmen kívül hagyva – 227 800 forint volt a bruttó kereset, 6%-kal több az egy évvel korábinál. A közsférában a teljes munkaidőben dolgozók bizonyos hányada a nettó keresetének csökkenése miatt átlagosan 10 100 forint – a keresetbe nem tartozó – kompenzációt kapott a kedvezőtlen adó- és járulékváltozások részbeni ellentételezésére.

A nemzetgazdaságban a múlt évben a **nettó átlagkereset** 151 100 forint volt, 4,9%-kal több az előző évinél. A múlt évben a fogyasztói árak 1,7%-kal nőttek, így a reálkereset érzékelhetően, 3,1%-kal emelkedett, de így is valamelyest, 0,5%-kal elmaradt a két évvel korábbtól. A versenyszférában a fizikai dolgozók nettó keresete 109 600 forint volt, 4,8%-kal több az egy évvel korábbinál. A versenyszféra szellemi dolgozóinak nettó keresete 236 300 forint volt, amely 5,6%-kal meghaladta az előző évit. A költségvetési intézményekben foglalkoztatottak nettó átlagkeresete – a közfoglalkoztatottak bérének figyelmen kívül hagyásával – a múlt évben 149 200 forint volt, 7,1%-kal több az egy évvel korábbinál. A közigazgatás és a védelem területén 4,9%-kal, az oktatásban jelentősen, 10,7%-kal, míg az egészségügyben és a szociális ellátásban 8,6%-kal nőtt a nettó átlagkereset. A múlt évi jelentős illetményemelések ellenére a közszférában a reálkeresetek 3,9%-kal elmaradtak a három évvel korábbtól. A kiemeltnek minősített ágazatokban sem őrizték meg a keresetek a vásárlóértéküket: az igazgatásban 2,6%-kal, az oktatásban 4,6%-kal, míg az egészségügyben és a szociális ellátásban 4,3%-kal csökkent a három évvel korábbihoz képest a reálkereset.

Áralakulás

A múlt év második felétől megfigyelt dezinflációs folyamat az év végén, illetve ez év elején is folytatódott. Ebben legnagyobb szerepet a nyersanyagok világpiaci árának csökkenése, és különösen az energiahordozók árának jelentős mérséklődése játszik, amelyhez a kedvező mezőgazdasági termésből adódó árutöbblet is hozzájárul. *A hazai fogyasztói infláció – átmenetileg – szinte megszűnt, amelyben a háztartási energia és a közműszolgáltatások hatósági árának – következményekkel nem számoló – nagymértékű csökkentése döntő tényező.* Ez az ármérséklés két összetevőből áll; az egyik, a világpiaci energiaárak kialakult árszintjének érvényesítése a hazai fogyasztói árakban, a másik az árképzésben mesterségesen alkalmazott technikák teherátrendezést kiváltó eleme. Az előbbi a kormány politikai természetű, irracionális beavatkozása nélkül is érvényesült volna, míg a másik elem azt jelenti, hogy az új árképzéssel az államnak kell nagyobb szerepet betöltenie az állami energiaszolgáltatók, illetve közszolgáltatások működtetésében. Ennek keretében az állam bevételről mond le a Magyar Villamos Művek és a MOL javára, dotálja a közműszolgáltatók egyre nagyobb hányadát. Azaz ezeket a költségeket a szolgáltatás igénybe vételének mértékétől függetlenül az adófizetők állják.

Az *ipari termelői árak* a múlt év decemberében 0,5%-kal emelkedtek az előző hónaphoz, és ugyancsak 0,5%-kal az előző decemberhez képest, míg 0,7%-kal nőttek a múlt évben. A decemberi termelői árak a legnagyobb mértékben, 11,6%-kal a gyógyszeriparban, valamint 5,9%-kal a gép- és gépi berendezés gyártásban nőttek. A villamosenergia-ipari árak 3,9%-kal, a vízkezelésben 3,8%-kal mérséklődtek a megelőző év utolsó hónapjához képest. A feldolgozóipari árak decemberben 0,5%-kal nőttek az előző hónaphoz, és 1,3%-kal az előző decemberhez képest, valamint 1,4%-kal emelkedtek a múlt év folyamán az előző évhez viszonyítva.

Az **ipari export** forintban mért **értékesítési árai** a múlt év decemberében 0,5%-kal emelkedtek az előző hónaphoz, és 1,6%-kal a megelőző év azonos időszakához viszonyítva, míg a 2013. évben 1,5%-kal haladták meg az előző évit. A legnagyobb, 14,2%-os áremelkedés ebben a relációban is a gyógyszeriparban ment végbe, a nyomdaiparban pedig ugyanebben az időszakban 7%-kal nőttek az árak. A legnagyobb mértékű, 2,9%-os árcsökkenés a villamosenergia-iparban, valamint 1,1%-os a kőolaj-feldolgozásban következett be. A feldolgozóipar kiviteli értékesítési árai decemberben 0,4%-kal nőttek az egy hónappal, és 1,8%-kal az egy évvel korábbihoz képest; a múlt évi emelkedés mértéke 1,5% volt. Az **ipar belföldi értékesítési árai** a múlt év utolsó hónapjában 0,5%-kal nőttek az előző hónaphoz, és 1,4%-kal mérséklődtek az egy évvel korábbihoz viszonyítva; a tavalyi évben 0,5% volt a csökkenés mértéke. A legjelentősebb, 4,1%-os áremelkedést az építőanyag-iparban rögzítette a statisztika, míg a kohászatban 3,1%-kal nőttek az árak. A számítógépek és elektronikai termékek értékesítési árai – a gyenge kereslet következtében – 5,1%-kal, a villamosenergia-ipar árai pedig 4%-kal mérséklődtek. A feldolgozóipar belföldi értékesítési árai decemberben 0,6%-kal haladták meg az előző havi, míg 0,3%-kal az előző decemberi árakat; a múlt évi árindex 1,1% volt.

Az **építőipari termelői árak** a negyedik negyedévben 0,4%-kal emelkedtek az előző negyedévhez, és 2,3%-kal az előző év azonos időszakához képest. Az épületek építésénél érvényesített árak 2,5%-kal, míg az egyéb építményeknél kialakult árak – az infrastrukturális beruházások keltette nagyobb kereslet hatására – számottevően, 3,5%-kal meghaladták az egy évvel korábbi árszintet.

A **mezőgazdasági termelői árak** a múlt év decemberében 13,2%-kal mérséklődtek a megelőző év azonos időszakához képest. A magas termésmennyiségnek köszönhetően a növényi és kertészeti termékek ára jelentősen, 20,1%-kal mérséklődött. A gabonafélék felvásárlási ára – a magas bázishoz képest – 29%-kal, ezen belül a búzáé 26%-kal, míg a kukoricáé egészen nagymértékben, 33,3%-kal csökkent. Az ipari növények termelői ára 16,8%-kal, ezen belül az olajos növényeké 22,4%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól. A gyümölcsök termelői ára decemberben megegyezett az egy évvel korábbival, a zöldségféléké 5,6%-kal, míg a burgonyáé – a magas bázishoz képest – számottevően, 11,9%-kal tovább emelkedett.

Az élőállatok és állati termékek termelői ára a múlt év decemberében csekély mértékben, 0,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A vágóállatok felvásárlási ára 4,1%-kal, ezen belül a vágómarháé – az alacsony kereslet hatására – jelentősen, 21,7%-kal, a vágóbaromfié 5,1%-kal csökkent, míg a vágósertésé némileg, 0,3%-kal nőtt. Az állati termékek termelői ára decemberben 10,1%-kal meghaladta a megelőző év utolsó hónapjában mért szintet. Ezen belül a tej felvásárlási ára – az alacsony bázishoz képest – jelentősen, 14,8%-kal emelkedett, ugyanakkor a tojásé – a rendkívül magas bázishoz képest – 10,7%-kal csökkent.

A múlt év egészében a mezőgazdasági termelői árak 7,8%-kal csökkentek. A növényi és kertészeti termékek ára – a kedvező termés hatására – 13,7%-kal, a gabonaféléké 19,7%-kal, az olajos növényeké 21,7%-kal mérséklődött. Ugyanakkor a burgonya felvásárlási ára – az alacsony termés következtében – egészen kivételes mértékben, 64,4%-kal emelkedett. Az élőállatok és állati termékek ára a múlt évben 3,4%-kal meghaladta a megelőző évit, ezen belül

a vágóbaromfié 6,1%-kal nőtt, a vágómarháé pedig 19,9%-kal csökkent. Az állati termékek termelői ára 6,6%-kal nőtt, miközben a tejé 11,8%-kal emelkedett, a tojásé pedig 11%-kal mérséklődött.

A múlt évben a mezőgazdasági termelés ráfordítási árai 2,1%-kal emelkedtek; a folyó termelő-felhasználás árszintje 2,2%-kal, a mezőgazdasági beruházásoké 1,6%-kal nőtt. A takarmányárak az év egészében 5,3%-kal emelkedtek, ezen belül a negyedik negyedévben – a betakarítást követően – 16,3%-kal csökkentek. Az ágazatban felhasznált energia éves árszintje 2,3%-kal, a műtrágyáké 4,1%-kal mérséklődött. A növényvédő szerek ára 3%-kal, az állatgyógyászati készítményeké 4,9%-kal emelkedett. ***A mezőgazdasági termelői árak és a ráfordítások árszintjének változását összehasonlító agrárrolló a múlt évben 8,7%-kal nyílt,*** azaz a mezőgazdasági termelői árak számottevő csökkenése következett be a ráfordítások némi áremelkedése mellett.

A fogyasztói árak januárban 0,3%-kal emelkedtek az előző hónaphoz képest, és megegyeztek az egy évvel korábbival. Az élelmiszerek ára az előző januárhoz képest alig változott, – a magas bázishoz képest – 0,2%-kal csökkent. Ugyanakkor jelentősen, 9,7%-kal nőtt a sajt, 7%-kal a tej ára. A jövedéki adó többszöri emelése és a dohányárak kiskereskedelmi árrésének drasztikus mértékű megnövelése következtében igen jelentősen, 10,5%-kal nőtt a szeszes italok és a dohányárak ára. A rendkívül magas bázishoz képest 19,3%-kal csökkent a liszt, 14%-kal a tojás, 13,5%-kal az étolaj, 12,3%-kal a cukor, valamint 3,1%-kal a kenyér ára. Az év elején megtört a múlt év második felében megfigyelt élelmiszer-árcsökkenési trend, a januári árszint 1,3%-kal meghaladta a decemberit. Ebben a fő ok az idényárak élelmiszerek, a burgonya, a gyümölcs, a friss zöldségek 8%-os drágulása, de az e kör nélkül számított élelmiszer-áremelkedés is jelentős, 0,6%-os volt ebben a hónapban.

Az előző januárhoz képest jelentősen, 3,1%-kal nőtt a szolgáltatások ára. A háztartási energia ára kiemelkedő mértékben – igaz, erősen kétséges fenntarthatósággal – 16,9%-kal, ezen belül az elektromos energiáé 19,9%-kal, a vezetékes gázé 19,3%-kal, a távfűtésé 14%-kal csökkent. A víz- és csatornaszolgáltatás díja 11%-kal mérséklődött. A ruházati termékek ára 0,7%-kal, a tartós fogyasztási cikkeké 0,8%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az üzemanyagok ára ugyanebben az időszakban 3,1%-kal mérséklődött.

A ***nyugdíjas*** fogyasztói kosárral számított ***infláció*** januárban 0,5%-kal emelkedett az előző hónaphoz, és 0,6%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Januárban – a hatósági árak, a nyers élelmiszerek és az üzemanyagok figyelmen kívül hagyásával számított – ***maginfláció*** viszonylag magas, 3,4% volt, amely előrevetíti az infláció gyorsulását az idei évben.

Jövedelem és fogyasztás

A ***kiskereskedelmi forgalom*** decemberben – szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint – 1,1%-kal csökkent az egy hónappal korábbihoz, nyers adatok alapján 2,3%-kal,

naptárhatástól megtisztított adatok szerint 1,8%-kal nőtt az egy évvel azelőttihez képest. A múlt évben a kiskereskedelmi forgalom volumene 0,9%-kal bővült. Az élelmiszerek eladásának volumene 0,4%-kal emelkedett; ezen belül a dohánykoncesszió bevezetésével a kormány önkényesen átrendezte a kereskedelmi vállalkozások termékforgalmazási és bevételi viszonyait. Amíg az élelmiszerforgalom döntő részét, 85,2%-át lebonyolító általános üzletek eladásai decemberben 4,8%-kal elmaradtak az egy évvel korábitól, addig a dohányboltokat is magukba foglaló szakboltoké több mint másfélszeresére nőtt, 53%-kal meghaladta az egy évvel korábit. Az élelmiszeren kívüli termékek forgalma a múlt évben 0,8%-kal emelkedett. A ruházati termékek eladása 4,6%-kal nőtt, míg a könyveké, számítástechnikai cikkeké és az iparcikkeké 3,2%-kal visszaesett. Az üzemanyagok forgalma – többek között az árcsökkenés hatására – 2,3%-kal bővült. A ruházati cikkek eladása decemberben 7,3%-kal, a használatcikkeké 5,8%-kal, az iparcikkeké 4,2%-kal haladta meg az egy évvel korábit.

A KSH közzétette a családi adókedvezmény figyelembevételével számított reálkereset múlt évre vonatkozó adatait, amelyeket a háztartási költségvetési felvétel és a keresetstatisztika figyelembevételével, szimulációs modell segítségével számítanak ki. Azon túlmenően, hogy a családi adókedvezmény valójában nem a reálkereset, hanem a reáljövedelem alakulását befolyásolja, a becslésnek e módszertani tévedés mellett van két lényeges összetevője. A tavalyi évben a fenti modell segítségével számított reálkeresetek a nemzetgazdaság összességében 2,6%-kal emelkedtek. Ezen belül ugyanakkor a gyermek nélküli családokban a reáljövedelem 3,2%-kal, az egy gyermeket nevelő családokban 2,2%-kal, míg a kétgyermekes családokban ennél is szerényebb mértékben, 1,8%-kal nőtt. Ennél nagyobb, 2,4%-os emelkedést, csupán a három vagy annál több gyermeket nevelő családokban regisztrált a statisztika. ***Azaz a kormány családbarát adórendszeréről, a több gyermeket nevelő családok kiemelt támogatásáról hangoztatott kijelentéseket nem igazolja a keresetstatisztika.*** Ennek az az oka, hogy ***a személyi jövedelemadó jelenlegi – torz – rendszere olyan jelentős mértékben kedvez a magas keresetűeknek, hogy ezt a családi adókedvezmény nem képes ellensúlyozni.*** A háromgyermekesek igen jelentős adókedvezményét pedig csupán egy igen szűk kör, a legmagasabb jövedelemmel rendelkezők, számszerűen a foglalkoztatottak felső egyötöde képes teljesen igénybe venni. A múlt évben ez a hatás azáltal is érvényesült, hogy a félszuperbruttó módszerű adószámítás megszüntetése a magas keresetűek személyi jövedelemadóját lényegesen nagyobb mértékben mérsékelte, mint bármilyen kereset mellett a családi adókedvezmény. Ehhez társult még az is, hogy a családi adókedvezményt az alacsony keresetűek nem tudták teljes egészében igénybe venni.

A családi adókedvezmény figyelembevételével számított reáljövedelem adatok egy másik fontos tényezőre is rámutatnak. A múlt évben végbement reáljövedelem emelkedés csupán arra volt elegendő, hogy a megelőző évben bekövetkezett jövedelem csökkenést részlegesen ellensúlyozza. A nemzetgazdaság egészében tavaly a reáljövedelmek 0,9%-kal maradtak el a két évvel korábitól. A gyermek nélküli családokban a reáljövedelem ebben a két éves periódusban 0,5%-kal, az egy gyermeket nevelő családokban 1,6%-kal, a kétgyermekesekében 1,4%-kal csökkent, míg a három vagy több gyermeket nevelő családokban gyakorlatilag stagnált, mindössze 0,1%-kal emelkedett. Azaz ***kétéves távlatban akként érvényesült a***

kormány családbarát adórendszere, hogy általa a gyermekes családok többségében a reáljövedelem nagyobb mértékben csökkent, mint a gyermek nélküli családokban.

Az MNB adatai szerint a ***lakosság bruttó pénzügyi vagyona*** a múlt év végén 29 947 milliárd forint volt, 5,9%-kal több, mint egy évvel korábban. A tartozások levonásával számított nettó pénzügyi vagyon 20 902 milliárd forintot tett ki, jelentősen, 12,1%-kal többet az előző év végénél. A lakosság az év végén 2 600 milliárd forintnyi készpénzzel rendelkezett, 11%-kal többel az egy évvel korábbinál. Ezen belül a 2 501 milliárdos, forintban tartott állomány 18%-kal haladta meg az előző év végét. A kormány következetes bankellenes lépései a készpénzforgalom és a készpénzállomány igen jelentős növekedését idézték elő, amely a gazdaság és a pénzmozgások átláthatósága ellen hat. A betétállomány az év végén 6 126 milliárd forintot tett ki, 9,5%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál. A jegybanki alapkamat jelentős csökkenése nyomán bekövetkezett a betéti kamatok mérséklődése, melynek hatására előtérbe kerültek más befektetési formák. Ugyanakkor a külföldi bankokban tartott 517 milliárd forint értékű betétállomány 6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A lakosság birtokában a múlt év végén 12 480 milliárd forint értékű részvény és egyéb tulajdonosi részesedés volt, 12,4%-kal több az előző év végénél. E vagyonelemek közel háromnegyedét, 73,2%-át kitevő részvények állománya 4,8%-kal, a befektetési jegyeké kiemelkedő mértékben, 40%-kal gyarapodott. A részvények 297 milliárdos tőzsdei-részvény állománya 7%-kal kevesebb volt az egy évvel korábbinál. A biztosítástechnikai tartalékok 3 191 milliárd forintot kitevő állománya 3,3%-kal, ezen belül a teljes technikai tartalék több mint felét, 51,2%-át kitevő életbiztosítási tartalék szerény mértékben, 1,7%-kal, míg a nyugdíjpénztári vagyon 6,5%-kal tehát – a kormány minden törekvése, megújuló rohamai ellenére - reálértékben is gyarapodott.

A ***háztartások összes tartozása*** a múlt év végén 9 045 milliárd forintot tett ki, 6,1%-kal kevesebbet az egy évvel azelőttinél. A devizahitelek állománya a múlt év folyamán 11%-kal, a forintbetéteké csupán 1,4%-kal mérséklődött. A hitelintézetek a múlt év végéig 118 ezer lakás kényszerértékesítését tartották elkerülhetetlennek, amely beláthatatlan társadalmi következményekkel fenyeget. Tovább nőtt a 90 napon túli tartozással rendelkező, tehát befagyott lakossági hitelek állománya. Az év végén a hitelek 18,7%-a, ezen belül a forinthiteleknek 14,8%-a, a devizahitelekének 21,9%-a volt 3 hónapot elérő elmaradásban. A devizahitelek törlesztését rögzített árfolyamon lehetővé tevő gyűjtőszámlák száma a múlt év végén 162 ezer volt, csaknem egyharmadával, 31,5%-kal több, mint egy évvel korábban.

A ***lakosság betétállománya*** januárban 41 milliárd forinttal csökkent, és a hó végén 6 905 milliárd forintot tett ki. A forintbetétek volumene 51 milliárd forinttal, a devizabetéteké tranzakciók eredményeként 35 milliárd forinttal zsugorodott, míg árfolyamváltozás következtében 45 milliárd forinttal nőtt. A lakosság birtokában január végén 1 755 milliárd forint értékű állampapír állomány volt, 66 milliárd forinttal, 3,9%-kal több, mint a múlt év végén.

A ***lakosság hitelállománya*** januárban 144 milliárd forinttal emelkedett, és a hó végén 6 985 milliárd forintot tett ki. A forinthitelek volumene 15 milliárd forinttal, a devizahiteleké tranzakciók eredményeként 30 milliárd forinttal csökkent, míg árfolyamváltozás következtében

188 milliárd forinttal nőtt. A lakossági devizahitelek állománya a hó végén 3 850 milliárd forint volt, a teljes lakossági hitelmennyiség 55,1%-a.

Államháztartás, külgazdasági egyensúly

A **külkereskedelmi forgalom** a múlt év első felében szerény dinamikával bővült, míg a második félévben fokozatosan élénkült. Decemberben az export volumene 14%-kal, az importé 13%-kal nőtt, míg a múlt évben a kivitel volumene 4,8%-kal, a behozatalé 5%-kal haladta meg az előző évit. A **külkereskedelmi mérleg aktívuma** tavaly 2 090 milliárd forintot, illetve 7 milliárd eurót tett ki, 168 milliárd forinttal, illetve 354 millió euróval többet, mint egy évvel korábban. A múlt évben az export forintban mért árszínvonal stagnált, míg az importé 0,6%-kal csökkent, így a **cserearány** 0,6%-kal javult. A forint árfolyama az euróhoz képest 2,6%-kal gyengült, az amerikai dollárhoz viszonyítva 0,7%-kal erősödött.

A külkereskedelmi forgalom felét adó gép és szállítóeszköz export a múlt évben 5,1%-kal, importjuk 4,8%-kal bővült. A feldolgozott termékek kivitelének volumene 6,9%-kal, a behozatal volumene 7,2%-kal bővült. A közúti járművek kivitele 20%-kal, a számítógépek és elektronikai berendezéseké – az alacsony bázis ellenére – 20%-kal visszaesett. Az energiahordozók importja 4,5%-kal bővült, az élelmiszeripari kivitel ugyanebben az időszakban 0,6%-kal nőtt, míg a behozatal 3,6%-kal csökkent.

Az Európai Unió országaiba irányuló export volumene a múlt évben 4,2%-kal, az importé 5,5%-kal emelkedett. Az Európai Unión kívüli országokba irányuló kivitel 7,1%-kal, míg a behozatal 3,2%-kal bővült. Az Európai Unió országaival lebonyolított forgalomban 9 523 millió eurós, a megelőző évinél 5,2%-kal kisebb aktívum, míg a többi országgal regisztrált forgalomban 2 514 millió eurós, egyenyegevével, 25,9%-kal kisebb passzívum keletkezett.

Az **államháztartás** – önkormányzatok nélküli – **pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya** január végén 75 milliárd forint volt, amely a törvényi előirányzat 7,7%-a. Ezen belül a központi költségvetés deficitje 167 milliárd forintot tett ki, az előirányzat 17,3%-át. Januárban a központi alrendszernek 1 180 milliárd forint bevétele, valamint 1 255 milliárd forint kiadása volt, mindkettő az éves előirányzat 7,4%-a.

A **gazdálkodó szervek** januárban 82 milliárd forint **adót fizettek**, amely az éves előirányzat 6%-a. Társasági adóból 31,8%-kal nőtt a bevétel az egy évvel azelőttihez képest. Jelentősen, 81,1%-kal nőtt az egyéb központosított bevételek előirányzata, főként az elektronikus útdíjak révén. A vállalati adók januári bevételeiből – az e körbe tartozó adófajták befizetésének időbeni megoszlása miatt – az éves előirányzat teljesülésére nem lehet következtetni.

Fogyasztási adókból januárban 313 milliárd forint folyt be az államkincstárba, 7%-kal több, mint a múlt év első hónapjában. A növekvő bevétel annak köszönhető, hogy két új adónemből, tranzakciós illetékből és biztosítási adóból 32 milliárd forintot fizettek be a kötelezettek, míg a

múlt év januárjában ilyen tételek nem léteztek. Általános forgalmi adóból eközben 6,6%-kal kevesebb befizetés érkezett az egy évvel korábbival összehasonlítva.

A **lakosság** januárban 165 milliárd forint **adót fizetett**, 2,8%-kal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában. A tavalytól elmaradó bevételnek az az oka, hogy a legnagyobb tételt jelentő személyi jövedelemadóból 2,7%-kal kevesebbet fizettek be a foglalkoztatottak, mivel a felszuperbruttó számítási mód múlt év eleji megszüntetése még nem érintette a tavaly januári adókötelezettséget. Ezáltal egyébként a magas keresetűek személyi jövedelemadója csökkent, azaz ezáltal tovább nőttek a jövedelemkülönbségek, amelyeket az egykulcsos adó idézett elő.

A **költségvetési szervek kiadásai** januárban 312 milliárd forintot tettek ki, csaknem egyötödével, 19,6%-kal többet az előző januárinál. E jelentős növekmény részben a kormányzat erőteljes centralizációs intézkedéseinek, részben a bürokrácia folyamatos növekedésének hatását tükrözi. Számottevően, 19,1%-kal nőtt a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok terhére teljesített kifizetések volumene. Az e rovatokról teljesített átutalások növekménye tulajdonképpen az egyházaknak különböző jogcímenek nyújtott költségvetési támogatásokból ered: így az egyházi ingatlanokra fizetett járadék és a hittanoktatás céljából utalt összegek által. Ezen felül 5 milliárdot fordítottak kommunikációs célra, és 8 milliárd forintot a pénztárgépeknek az adóhatóságokhoz történő kötelező bekötését előíró jogszabály végrehajtásának ellehetetlenülése következtében előállt kaotikus helyzet valamilyen szintű csillapítása céljából.

A szociális és családtámogatásokkal szokás szerint rendkívül takarékosan bánt a kormány; a januári kifizetések 14,6%-kal elmaradtak a tavalyi, szintén csökkentett összegű kiadásoktól. Családtámogatásokra 7,9%-kal költöttek kevesebbet az egy évvel korábbinál. A foglalkoztatási alap kiadásai látszólag nagymértékben, 72,9%-kal megnöttek az előző évihez képest. Valójában az történt, hogy az előirányzatnak az időarányosnál lényegesen kisebb hányadát, csupán 1,5%-át költötték el, míg tavaly ennél is lényegesen kevesebbet, 0,9%-ot fordítottak a törvényben előírt célokra. Az egészségbiztosítási alap kiadásai szerény mértékben, 2,2%-kal, a nyugdíjbiztosítási alap kifizetései 3,9%-kal haladták meg az egy évvel korábbit.

A **költségvetési szervek tartozásállománya** január végén 89,8 milliárd forint volt, némileg, 1%-kal több, mint egy hónappal, és csaknem másfélszer annyi, 44,3%-kal több, mint egy évvel korábban. A tartozásállomány több mint háromnegyedét, 78,1%-át az Emberi Erőforrások Minisztériumának intézményei – főként kórházak és felsőoktatási intézmények – halmozták fel, azaz a kormányzati ígéretekkel szemben ez évben sem teremtették meg az egészségügyi intézmények és az egyetemek rendeltetésszerű működésének feltételeit. Sőt **ekkora adóssága még soha nem volt a közsférának. A szinte kezelhetetlen mértékű év eleji tartozás arra utal, hogy a költségvetési előirányzat nem fedezi a szükséges kiadásokat; a kormány láthatóan a választásokig tervezte a költségvetést.** Az állami szervek törvényes működéséért felelős Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium intézményei is 12 milliárd forintos adósságot halmoztak fel január végére. A költségvetési intézmények tartozásállományának 71,8%-a szállítói tartozás, amely által sok kis- és közepes vállalkozás – saját működését veszélyeztetve – kényszerűen hitelez az államnak, míg 9,3 milliárd forintot halmoztak fel a közüzemi szolgáltatások kiegyenlítésének halasztásával. A gazdálkodási problémák az

intézményrendszer jelentős hányadát sújtják, hiszen a költségvetési szervezetek több mint felének, 55,8%-ának volt a múlt év végén lejárt határidejű tartozása. A tartozások több mint egyharmada, 35,6%-a 60 napnál régebben fennálló adósság volt.

Az első hónap adatai rámutatnak az államháztartási gazdálkodás gyengeségére, a költségvetési törvény irreális célkitűzéseire. Az eddig megismert múlt évi adatok szerint a kormány úgy teljesítette a 3%-os hiánycélt, hogy a kiadások egy részét pénzügyileg elhalasztotta, ezzel megterhelve az ideai gazdálkodást. Ennek mértékét néhány hónap múlva lehet meghatározni, a múlt évi mérlegek elkészítését követően. Az is érzékelhető az eddig megismert adatokból, hogy a múlt évi államháztartási hiány stabilan 3% alatt volt. Ugyanakkor ***az ideai államháztartási feszültséget növeli, hogy a kormány az utóbbi két hónapban látványos költsékezésbe kezdett, és rendre olyan kiadásokat vállalt, amelynek nincs költségvetési fedezete.***

A kormány jogfelfogását jól mutatja, hogy miként csökkent a múlt év végén a bruttó államadósság az egy évvel korábbihoz képest. A múlt évi államháztartási folyamatok világosan mutatták, hogy az államadósság nincs csökkenő pályán. A szerény gazdasági növekedés és az – átmenetileg – nagyon alacsony infláció mellett az államadósság nominális növekedése nem tette lehetővé a folyó áras GDP csekély növekedése mellett a bruttó államadósság bruttó hazai termékhez viszonyított csökkenését. Ezt ***a problémát a kormány jelentős kreativitással hidalta át, és az év végét közvetlenül megelőző napokban mesterségesen leszorította az államadósság szintjét.*** Ennek egyik eleme volt a kincstári egységes számla egyenlegének minimumra szorítása, amely az államháztartás napi működéséhez szükséges forrásokat jelenti. A magánnyugdíj-pénztári vagyon erőszakos államosításával létrehozott nyugdíjreform és adósságcsökkentő alap gyakorlatilag közel háromezer milliárd forintot elérő forrást rendelt kormányzati rendelkezés alá, amelyet folyamatosan vontak be az elmúlt években az államháztartás finanszírozásába. A tavalyi utolsó negyedévre már csupán 160 milliárd forint maradt, melyet az év végén felhasználtak. Az év utolsó napjaiban két cég a birtokában lévő állampapírok egy részét néhány napra visszaadta az Államadósság Kezelő Központnak, így ezek nem szerepeltek adósságot jelentő tételként a könyvekben. Így a központi költségvetés adósságállománya a december 6-án fennálló 22 728 milliárd forintról az év végére 21 999 milliárd forintra, tehát 729 milliárd forinttal csökkent, majd 3 héttel később, január 24-én már ismét 22 862 milliárd forintra nőtt, azaz rövid idő alatt 863 milliárd forinttal emelkedett.

Az MNB közzétette a pénzügyi számlák negyedik negyedévi előzetes adatait. Ennek alapján ***az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számításba vett adóssága*** 23 068 milliárd forint volt, amely a – feltételezett – GDP 79%-a. /A fenti adatok csak a központi költségvetés számain tartalmazzák, így azok csupán az év végi tranzakciók bemutatására szolgáltak./ Az előző év végén a bruttó adósság 22 393 milliárd forint volt, a GDP 79,8%-a. Megjegyzendő, hogy az MNB eredeti jelentése szerint a 2012. év végi államadósság a GDP 79%-a volt. Mivel a KSH a múlt év utolsó negyedévében – a szokásos módszertani felülvizsgálat keretében – lefelé módosította a bruttó hazai termék előző negyedévekre vonatkozó adatait, így a GDP arányos államadósság adatot az MNB felfelé korrigálta, ezáltal lett a bruttó hazai termék arányában mért államadósság csökkenése kimutatható; ehhez ***a csökkenő pályához a fenti, kreatívnak minősíthető év végi tranzakciók is szükségesek voltak.***

Beruházás, lakásépítés

Látszólag kedvező változás következett be a beruházási tevékenységben. A múlt év második felében jelentősen megélnkült a beruházások megvalósítása, a beruházások volumene a harmadik negyedévben – szezonálisan kiigazított adatok szerint – 1,3%-kal nőtt az előző negyedévhez képest. Ezt követően a negyedik negyedévben nem folytatódott ez a fellendülés, a múlt év záró negyedévében a beruházások volumene – ugyancsak szezonálisan kiigazított adatok szerint – 0,3%-kal elmaradt az előző negyedévitől. A negyedik negyedévben ennek ellenére a beruházások volumene – a rendkívül alacsony bázishoz képest – 14,9%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A múlt év egészében a beruházások 7,2%-kal haladták meg az előző évben regisztrált – igen alacsony – mértéket. **A beruházások ilyen arányú bővülését az állami megrendelések jelentős emelkedése határozza meg, amelyeket döntő részben uniós pénzből finanszíroznak.** Miután 2010-ben a kormány az uniós projekteket teljesen leállította, majd két éven keresztül képtelen volt azokat ismét elindítani, a múlt évben – nem kevés kapkodással – nagyon sok fejlesztést kellett végrehajtani, amely a beruházások volumenében is érzékelhető volt.

A feldolgozóiparban a beruházások volumene a múlt évben 4,9%-kal emelkedett, főként a járműipari fejlesztések és a bedolgozó ágazatok kapacitásainak növekedése révén. Az energetikai beruházások – az alacsony bázishoz képest is – 8,5%-kal visszaestek, míg a mezőgazdaságban – a kedvező termésnek, illetve az ennek nyomán növekvő bevételnek a köszönhetően – 9,3%-kal bővültek. Az építőipari beruházások volumene a hirtelen támadt konjunktúra következtében – a rendkívül alacsony bázishoz képest – 17,2%-kal emelkedett. A kereskedelemben és a gépjárműjavításban – a szintén nagyon alacsony bázishoz viszonyítva – 5,4%-kal, a turizmusban 5,6%-kal bővült a beruházási teljesítmény. A pénzügyi ágazatban 3,6%-kal, az infokommunikációban 9,2%-kal, az ingatlanügyletekben 11,4%-kal esett vissza a beruházások volumene.

Az uniós nagyprojektek megvalósulásával igen jelentősen, 60,8%-kal nőtt a vízgazdálkodási és a hulladékgazdálkodási ágazat beruházásainak volumene. Főként az – ugyancsak brüsszeli finanszírozású – árvízvédelmi építkezések révén 38%-kal bővült a közigazgatás és a védelem beruházásainak volumene. A szállítás és raktározás ágazatban 15,6%-kal több beruházás valósult meg, főként uniós vasútfejlesztések és útfelújítások révén. Az egészségügyi beruházások – szintén néhány uniós fejlesztés révén, a rendkívül alacsony bázishoz képest – 5,8%-kal, az oktatási beruházások ugyancsak ilyen körülmények között, illetve okból mindössze 1,7%-kal bővültek. Hazai forrásból egyedül a kultúra, szórakoztatás, szabadidő területén nőtt jelentősen, 17,2%-kal a beruházások volumene, mivel a statisztikai besorolás itt regisztrálja a stadionépítéseket. /A választások közeledésével felgyorsult építkezéseknek köszönhetően a negyedik negyedévben e beruházások volumene 74,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbit./

A beruházási tevékenységben múlt évben regisztrált elmozdulás azért nem tekinthető a jövőbeni növekedést megalapozó változásnak, mert a magánberuházások – a járműiparhoz kötődő néhány konkrét projektet leszámítva – nem bővültek, sőt egyes kulcságazatokban tovább zuhantak. A tavalyi nemzetgazdasági beruházások szintje gyakorlatilag a 12 évvel korábbi szinttel azonos, és – a még csupán becsléssel megállapítható adatok szerint – a múlt évi beruházási ráta mindössze a GDP 16-17%-a között volt a lépéstartáshoz minimálisan szükséges 20%, illetve az európai felzárkózáshoz kívánatos 21-22% helyett.

A múlt évben is folytatódott a lakásépítésben negyedik éve tartó – korábban elképzelhetetlen mértékű – mélyrepülés; a tavalyi adatokhoz hasonló mérték az utóbbi 60 évben nem fordult elő. 2013-ban mindössze 7 300 lakás épült, 31%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban; ez alig egyharmada, 35%-a a három évvel korábbi lakásszámnak. Az idei évben sem várható kedvező fordulat: a múlt évben 7 500 lakásépítési engedélyt adtak ki az illetékes hatóságok, 29%-kal kevesebbet, mint a megelőző évben, és 56,6%-kal kevesebbet, mint három évvel korábban.

A lakásépítések az ország egész területén visszaestek. Csupán 2 megyében és a fővárosban épült több lakás az előző évinél. Budapesten 7%-os volt a növekedés néhány egyedi projekt befejezése következtében, de így is mindössze 1 800 lakás készült el. Összesen négy városban épült legalább 200 lakás, az ország csaknem 3 ezer községében pedig együttesen 1 300 lakást fejeztek be, feleannyit, 49,6%-kal kevesebbet, mint az előző évben. Nógrád megyében összesen 34 lakás épült fel, Tolna megyében pedig 75. Az új lakóépületek 57%-a volt családi ház az előző évi 64%-kal szemben, míg ezzel együtt a többszintes, többlakásos épületek aránya 27%-ról 39%-ra nőtt. A tavalyi használatba vett lakások átlagos alapterülete 101 m² volt, 6 m²-rel kevesebb, mint a megelőző évben. Ezáltal a 100 m²-nél nagyobb alapterületű lakások aránya 5 százalékponttal, 41%-ra csökkent.

Ipar, építőipar

Az ***ipari termelés*** az előző évi 1,8%-os visszaesést követően a múlt évben a második negyedévtől bővült az előző év azonos negyedévéhez képest. A negyedik negyedévben ugyanakkor a termelés emelkedése megtorpant, és nem érte el a harmadik negyedévi volument, attól némileg, 0,1%-kal elmaradt. A decemberi termelés volumene – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – 1,9%-kal csökkent az előző hónaphoz képest, a nyers adatok szerint 6,8%-kal, munkanaphatástól megtisztított adatok alapján 4,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az egyes negyedévek adatait az előző év azonos negyedévéhez viszonyítva a termelés volumene az első negyedévben 3,7%-kal visszaesett, míg a további negyedévekben 0,7%-kal, 3,2%-kal, illetve 5,4%-kal emelkedett. A múlt évben az ipari termelés volumene 1,4%-kal haladta meg az előző évit.

Az ipari termelés volumenét a múlt évben is a járműipar és az oda beszállító ágazatok termelése növelte. A járműipar a múlt évben 19%-kal növelte a kibocsátását. A vegyipar termelése 6,4%-

kal, a villamos berendezések gyártása – az alacsony bázishoz képest – 2,7%-kal bővült. A számítógépek és optikai termékek gyártása – a rendkívül alacsony bázishoz viszonyítva – 12,3%-kal, a gyógyszeripari termelés 8%-kal, az élelmiszeripar kibocsátása 0,3%-kal mérséklődött. A feldolgozóipari termelés – az előző évi 1,7%-os csökkenést követően – a múlt évben 2%-kal bővült, míg az energiaszektoré – a nagyon alacsony bázishoz képest is – 7,7%-kal visszaesett.

Az **ipari export** a múlt évben 4,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A járműgyártás kivitele dinamikusán, 18,4%-kal nőtt, a számítógépeké és optikai cikkeké 12,5%-kal mérséklődött. A feldolgozóipari export volumene 3,7%-kal emelkedett. Az **ipar belföldi értékesítése** a múlt évben 1,8%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Az élelmiszeripar hazai eladásai 1,9%-kal, a kőolaj-feldolgozása 2,4%-kal csökkentek. A feldolgozóipar hazai értékesítése 1,7%-kal visszaesett. Az egyes vállalatcsoportok kibocsátását vizsgálva a 250 főnél többet foglalkoztató – a termelés 70%-át adó – nagyvállalatok termelése a múlt évben 1,6%-kal, export értékesítésük 3,2%-kal nőtt. A közepes vállalkozások termelése 2,8%-kal emelkedett, miután belföldi értékesítésüket 12,4%-kal, a kisebb súlyt képviselő kivitelüket 5,7%-kal bővítették. A termelés egytizedét adó, 50 főnél kevesebb, de legalább 5 főt alkalmazó kisvállalkozások termelése 3,2%-kal visszaesett, mivel a főként hazai piacra termelő vállalatcsoport hazai értékesítése számottevően, 13,8%-kal mérséklődött. Az ipari termelés volumene a múlt évben a dél-alföldi régióban – a Mercedes gyár dinamikusán bővülő kibocsátása következtében – jelentősen, 21,9%-kal, ezen belül Bács-Kiskun megyében 39,5%-kal emelkedett. Észak-Magyarországon 5,7%-kal, Dél-Dunántúlon igen csekély mértékben, 0,1%-kal nőtt a termelés volumene. A többi régióban az ipari kibocsátás elmaradt az egy évvel korábbitól, Közép-Magyarországon 3,4%-kal, ezen belül Budapesten 3,9%-kal, Észak-Alföldön 4,2%-kal.

A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál az **egy főre jutó termelés** a múlt évben némileg, 0,8%-kal emelkedett a foglalkoztatottak létszámának csekély, 0,6%-os növekedése mellett. E körben a foglalkoztatottak létszáma a múlt évben 1,5%-kal elmaradt a két évvel korábbitól. A jelentős súllyal rendelkező feldolgozóipari ágazatok **új rendeléseinek** volumene decemberben kiugró mértékben, 84,9%-kal nőtt; ezen belül az új exportrendeléseké 93,4%-kal, az új belföldi rendeléseké is jelentősen, 24,2%-kal. Az új exportrendelések növekedésének oka egy jelentős egyedi megrendelés volt. A múlt év végén az ipar teljes rendelésállománya 12,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

Az **építőipari termelés** volumene – szezonálisan és munkanaphatással kiigazítva – 1,3%-kal csökkent az előző havinhoz, de – az uniós projektek kapkodástól sem mentes felgyorsítása következtében, az alacsony bázishoz képest – 11,4%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A múlt évben 9,6%-kal emelkedett az építőipar kibocsátása. A termelés volumene a múlt év folyamán az uniós projektek előrehaladtával fokozatosan emelkedett: az első negyedévben 2,2%-kal, a másodikban 10,8%-kal, a harmadikban 8,5%-kal, míg a negyedikben már 13,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában mért szintet. Az épületek építése a múlt évben 10,4%-kal bővült, főként ipari épületek építése folytán, míg az egyéb építmények létrehozása 8,6%-kal bővült, amelynek háttérében a közlekedési infrastruktúra kiemelt beruházásai álltak.

Az építőipari vállalatok új szerződéseinek volumene – az alacsony bázishoz képest – decemberben több mint másfélszeresére, 59%-kal emelkedett, az épületek építésére kötöttek 9,9%-kal, míg az egyéb építmények létrehozását célzóké – a közműfejlesztések, az árvízvédelmi és infrastrukturális beruházások következtében – csaknem kétszeresére, 96,5%-kal nőtt. Az építőipar teljes rendelésállománya a múlt év végén számottevően, 64,9%-kal meghaladta az egy évvel korábit, ezen belül az épületek építésére irányulóké 9%-kal, az egyéb építmények létrehozását célzóké 85%-kal volt magasabb a 2012. év végénél.

Mezőgazdaság

A 2013. december 1-jei **állatszámítás** adatai szerint a 772 ezres szarvasmarha állomány csekély mértékben, 1,6%-kal meghaladta az egy évvel korábit, míg a 3 évvel azelőttihez képest 13%-kal emelkedett. A sertések száma 2 935 ezer volt, az előző évhez képest 1,8%-kal tovább csökkent; ezzel a sertésállomány 80 éves mélypontra jutott. Az elmúlt években az egyéni gazdaságokban a sertésállomány igen jelentősen csökkent, és a jelenlegi agrárpolitika mellett a társas vállalkozások állatállományában sincs növekedés. A 37,2 milliós baromfiállomány szintén csökkent, 2,6%-kal; a tyúkoké 4,9%-kal, a pulykáké 9,8%-kal. A ludak száma ugyanebben az időszakban 39%-kal emelkedett.

A KSH június 1-jei eszmei időponttal végrehajtott **gazdaságszerkezeti összeírása** szerint a múlt évben 8 442 gazdasági szervezet és 485 ezer egyéni gazdaság foglalkozott mezőgazdasági tevékenységgel. A gazdasági szervezetek átlagosan 308 hektáron, míg az egyéni gazdaságok mindössze 5,4 hektáron gazdálkodtak. A gazdasági szervezetek száma az elmúlt 3 évben 2%-kal, míg az egyéni gazdaságoké 15%-kal csökkent. A gazdálkodók csaknem egyharmada, 31%-a betöltötte 65. életévét, és csupán 6,1%-a volt a múlt év közepén 35 évesnél fiatalabb. Ezzel is összefüggésben a gazdálkodók mindössze 3%-a rendelkezett felsőfokú, 7%-a középfokú végzettséggel. A gazdasági szervezetek többsége 20-50 hektáros területen, míg az egyéni gazdálkodók zöme 1 hektárnál is kisebb területen tevékenykedett. A gazdálkodó szervezetek egynegyede 300 hektárnál nagyobb területtel rendelkezett, és ezek a gazdaságok művelték az e csoporthoz tartozó földterület 84%-át. Az egyéni gazdaságok egytizede rendelkezett 10 és 300 hektár közötti földterülettel, ennek alapján ezek a gazdálkodók művelték az e körhöz tartozó terület 76%-át.

A **mezőgazdasági termékek felvásárlása** a múlt évben 6,9%-kal, ezen belül decemberben – az új termésnek köszönhetően – 18,5%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A növénytermesztési és kertészeti termékek felvásárlása 17,3%-kal, ezen belül decemberben több mint másfélszeresére, 55,4%-kal nőtt. Gabonafélékből 17,2%-kal, gyümölcsökből 23,4%-kal emelkedett, míg zöldségfélékből 3,9%-kal mérséklődött a felvásárolt mennyiség. Az élőállatok és az állati termékek felvásárlása a múlt évben 2%-kal visszaesett, ezen belül a vágóállatoké kismértékben, 0,8%-kal, míg az állati termékeké érzékelhetően, 4,9%-kal.

Turizmus

A turizmus forgalma a múlt évben megélénkült. Az első félévet a külföldiek nagyobb arányú látogatása jellemezte, míg a második félévben a belföldi forgalom nőtt meg. A múlt év negyedik negyedében **külföldiek** 9,8 millió alkalommal látogattak Magyarországra, ugyanannyiszor, mint egy évvel korábban. Az egy napra érkezők száma 2,3%-kal csökkent, a több napra látogatóké 7,7%-kal emelkedett; ez utóbbin belül a turisztikai célú utazások száma 11%-kal nőtt. A múlt év egészében gyakorlatilag ugyanannyi, 0,2%-kal több külföldi érkezett az országba, mint egy évvel korábban. A negyedik negyedévben a látogatók háromnegyede egy napra érkezett, többségük átutazóban vagy vásárlási céllal. A külföldiek összesen 21,5 millió napot töltöttek nálunk, 0,8%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A több napra érkezők átlagos tartózkodási ideje 5,7 nap volt, 0,4 nappal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. A múlt évben a külföldi látogatók 1 268 milliárd forintot költöttek, folyó áron 4,9%-kal többet, mint a megelőző évben.

Magyarországi lakosok a múlt évben 16 millió alkalommal **utaztak külföldre**, 0,9%-kal kevesebbszer, mint a megelőző évben. A negyedik negyedévben 3,8 millió külföldi utazást regisztráltak, 0,3%-kal többet az egy évvel korábbinál. Ezen belül az egynapos utak száma 0,6%-kal nőtt, míg a többnaposoké 0,5%-kal mérséklődött. A turisztikai célú utazások száma 1,7 millió volt, 3,7%-kal több az egy évvel korábbinál. A többnapos utak 83%-a turisztikai céllal történt. A több napra utazók 6,5 millió napot töltöttek külföldön, 4,8%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában. Az átlagos tartózkodási idő 6,5 nap volt. Az utazók a múlt évben 506 milliárd forintot költöttek külföldön, folyó áron 2%-kal kevesebbet, mint a megelőző évben. Az utasforgalomból származó bevételi többlet a múlt évben 762 milliárd forint, illetve 2,6 milliárd euró volt, 10,1%-kal több, mint a bázisidőszakban.

A kereskedelmi szálláshelyeken 8 830 ezer **vendég** 22 799 ezer éjszakát töltött el; a vendégek száma 5,3%-kal, a vendégéjszakáké ennél valamivel kisebb mértékben, 4,6%-kal emelkedett. A külföldi vendégforgalom 4,6%-kal, a belföldi csaknem ugyanilyen mértékben, 4,5%-kal nőtt. A szállodák átlagos szobafoglaltsága a múlt évben 49,8% volt, 2 százalékponttal több az egy évvel azelőttinél. Ezen belül az ötcillagos hoteleké 63,8% volt, a négyecillagosoké pedig 59,2%. Az idegenforgalmi vállalkozások bruttó árbevétele a múlt évben 297 milliárd forint volt, 9,9%-kal több, mint a megelőző évben. A szálláshelyeken december hónapban 28 ezer főt foglalkoztattak, 0,9%-kal többet az egy évvel korábbinál.

Népmozgalom

A múlt évben 88 700 **gyermek született**, 1,7%-kal kevesebb, mint a megelőző évben. A születési arányszám rendkívül alacsony, ‰ volt, 0,1 ezrelékponttal kisebb, mint egy évvel azelőtt.

Tavaly 36 900 **házasságot kötöttek**, 2%-kal többet az előző évinél. A házasságkötési arányszám változatlanul nagyon alacsony, 3,7‰ volt, 0,1 ezrelékponttal magasabb a bázisidőszakinál.

A múlt évben 126 800 **halálesetet** anyakönyveztek, 2%-kal kevesebbet az egy évvel azelőttinél. A halálozási arányszám 12,8‰ volt, 0,2 ezrelékponttal alacsonyabb a megelőző évinél. A csecsemőhalálozási arányszám 5,1‰ volt, ami 0,2 ezrelékpontos emelkedést jelent. A **természetes fogyás** a múlt évben 39 200 fő, azaz 3,9‰ volt, megegyezett az előző évivel. A népesség száma a múlt év végén a nemzetközi vándorlás figyelembevételével 9 879 ezer fő volt, 27 ezer fővel kevesebb, mint az év elején. A KSH becslése szerint a múlt évben a vándorlási nyereség 12 200 fő volt. E becslés ugyanakkor nyilvánvalóan nem számolt a külföldön élő, pontosabban az országból a múlt évben távozott lakosokkal.

Bűnügyi helyzet

A múlt év második felében lényegesen romlott a közlekedésbiztonsági helyzet. A múlt évben az előző évinél 3%-kal több balesetben 6%-kal többen sérültek meg; ezen belül a súlyos sérüléssel járó balesetek száma 8%-kal nőtt. A negyedik negyedévben 15%-kal több személyi sérüléssel járó baleset történt, mint az előző év azonos időszakában; ezen belül a súlyos sérüléssel járóké jelentősen, 21%-kal emelkedett. A múlt év utolsó negyedében a balesetek csaknem kétharmadát, 65%-át személygépkocsik, 10%-át kerékpárosok, 9%-át tehergépkocsik, 7%-át gyalogosok okozták. A személygépkocsik 19%-kal, a motorkerékpárosok 18%-kal, a kerékpárosok pedig 14%-kal több balesetet okoztak, mint egy évvel korábban. Ismét nőtt, ezúttal 7%-kal az ittasan okozott balesetek száma; az összes baleset 10%-ában játszott szerepet az alkohol.

A Belügyminisztérium által közölt adatok szerint a múlt évben 377 800 **bűncselekményt** regisztráltak a bűnüldöző szervek, jelentősen, 20%-kal, ezen belül Budapesten 7,6%-kal kevesebbet, mint a megelőző évben. A súlyosabb megítélésű **büntettek** száma 4,3%-kal csökkent, ezen belül a fővárosban 11,9%-kal emelkedett. Az enyhébb megítélésű **vétségek** száma 27,1%-kal, Budapesten 18,8%-kal csökkent. E jelentős mérséklődésben az új büntető törvénykönyvnek van szerepe, mivel megváltozott a szabálysértési értékhatár, így jelentős számú, kisebb értékre elkövetett vagyoni elleni cselekmény szabálysértésnek minősül. A közterületen elkövetett bűncselekmények száma 9,8%-kal, a fővárosban 4%-kal mérséklődött. A sértett természetes személyek száma 11,2%-kal, Budapesten 1%-kal csökkent, a bűnelkövetők száma viszont 3,4%-kal, Budapesten 9,8%-kal meghaladta az előző évit.

Budapest, 2014. március 8.

Dr. Katona Tamás

Az adatok forrása: KSH, MNB, NGM, BM, NFSZ, ÁKK, MÁK, Eurostat.

Megjegyzés: A statisztikai adtagyűjtési rendszerben az évközi adatok kisebb része a tárgyhót követő hónapban rendelkezésre áll, ilyen a fogyasztói ár, az államháztartási adatok; a statisztikai információk többsége a tárgyhót követő második hónapban kerül nyilvánosságra. Bizonyos adatok negyedéves gyakorisággal készülnek, és általában a tárgydőszakot követő második hónapban állnak rendelkezésre, ilyen a bruttó hazai termék és a beruházások, de a folyó fizetési mérleg adatait csak a 90. napon lehet megismerni. Ezért az elemzés a készítést megelőző két hónap, illetve az előző negyedév rendelkezésre álló adatait vizsgálja.